

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС «МЕРЕЖЕВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна вільного вибору аспіранта, циклу професійної підготовки
Код та назва спеціальності	122 «Комп'ютерні науки»
Назва освітньої програми	Комп'ютерні науки і технології
Освітній ступінь	Третій (освітньо-науковий)
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	3 кредити ЄКТС (90 академічних годин)
Терміни вивчення дисципліни	Другий рік навчання, 3-й семестр
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	Електронні обчислювальні машини (ЕОМ) / ДІТ
Мова викладання	українська
Лектор	Кандидат технічних наук, доцент ПАХОМОВА ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА v.m.pakhomova@ust.edu.ua https://diit.ust.edu.ua/faculty/tk/kafedra/evm/sostav/personal_page/346 https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=588 Український державний університет науки і технологій (УДУНТ), ННІ «Дніпровський інститут інфраструктури і транспорту (ДІІТ)», 49010, Україна, м. Дніпро, вул. Лазаряна, 2, ауд. 3202, +38 (056) 373-15-89
Передумови вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна є вибірковою для вивчення особам, які здобувають освітній ступінь доктора філософії. На досягнутих по вивченні дисципліни результатах навчання базується вивчення фахових та вибірових дисциплін з галузі дослідження.
Мета навчальної дисципліни	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень комп'ютерних мереж залізничного транспорту з використанням нейромережних технологій та багатоагентних методів інтелектуальної оптимізації
Очікувані результати навчання	Аналізувати вибір НМ/ННМ для дослідження комп'ютерних мереж залізничного транспорту при вирішенні задач маршрутизації, прогнозування, та виявлення мережових атак.

	Поєднати декілька методів (імітаційного моделювання та штучного інтелекту) при дослідженні мережевих технологій щодо використання в комп'ютерних мережах залізничного транспорту. Співставити використання НМ/ННМ/ багатоагентних методів інтелектуальної оптимізації для отримання розв'язки поставленої задачі стосовно дослідження мережевих технологій щодо використання в комп'ютерних мережах залізничного транспорту
Зміст дисципліни	Розділ_1. Дослідження мережевих технологій залізничного транспорту з використанням методів штучного інтелекту Розділ_2. Прогнозування параметрів мережного трафіку на залізничному транспорті та виявлення мережевих атак з використанням нейромережних технологій Основні лекції: Дослідження маршрутизації в комп'ютерних мережах засобами нейронних мереж: багатошаровий персептрон; нейронечітка мережа; RBF мережа; мережа Хопфілда; машина Больцмана Багатоагентні методи інтелектуальної оптимізації: мурашиний та бджолиний методи; метод бактеріальної оптимізації; метод сірих вовків Прогнозування параметрів мережного трафіку в комп'ютерній мережі залізничного транспорту засобами нейронної та нейронечіткої мереж; оцінка адекватності прогнозу Дворівневий підхід щодо виявлення мережевих атак засобами нейронних мереж (багатошаровий персептрон, мережа RBF, самоорганізуюча карта Кохонена, нейронечітка мережа) Практичні заняття: Визначення оптимального маршруту в комп'ютерній мережі на програмній моделі з використанням нейромережної технології Розподіл потоків трафіку в мережі MPLS на програмній моделі з використанням нейромережної технології Виявлення мережевих атак на програмному комплексі з використанням нейромережних технологій Прогнозування параметрів мережного трафіку на моделі з використанням нейромережної технології
Контрольні заходи та критерії оцінювання	Залік (50-100 балів): тестування; практична частина (виконання індивідуального завдання)
Політика викладання	Здобувачі несуть відповідальність, які під час будь-якого методу оцінювання порушують принципи академічної доброчесності. Необхідною умовою здачі диф. заліку є

	відпрацювання практичних занять (виконання індивідуального завдання). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює семестровій оцінці.
Засоби навчання	Мультимедійний комплекс для проведення інтерактивних лекцій, комп'ютерні робочі місця для проведення практичних занять
Навчально-методичне забезпечення	Методичне забезпечення 1. <i>Пахомова В.М.</i> Мережеві технології. Методичні поради до виконання практичних робіт. Дніпро: ДНУЗТ, 2021. – 60 с. Основна література 2. <i>Пахомова В.М.</i> Дослідження інформаційно-телекомунікаційної системи залізничного транспорту з використанням штучного інтелекту. Дніпро: Вид-во ПФ «Стандарт-Сервіс», 2018. – 220 с. 3. <i>Пахомова В.М.</i> Розробка методик щодо формування компетентностей ступеневої підготовки ІТ-фахівців залізничної галузі. Розділ 2. С. 47-65. <i>Erbe der eutopaischen wissenschaft: Ingenieurwesen und Technik, Sicherheit, Architektur, Geologie, Geographie. Monografische Reihe «Europaische Wissenschaft». Buch 5. Teil 2.</i> Germany: Karlsruhe, 2021. – 172 с. 4. <i>Пахомова В.М.</i> Використання розроблених комп'ютерних програм у підготовці майбутніх фахівців залізничного транспорту к моделюванню мережевих технологій. Розділ 5. С. 74-85. DOI: 10.30888/2663-9874.2020-02-003. <i>Инновационные подходы к развитию личности. Часть 3: серия монографий [авт. кол.: В.Н. Гладкова, Т.Н. Гнитецкая и др.].</i> Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2020. 152 с. 5. <i>Пахомова В.М., Опрятний А.О.</i> Програмна модель для визначення оптимальних маршрутів у комп'ютерній мережі за двохоколоніальним мурашиним алгоритмом. <i>Наука та прогрес транспорту.</i> 2021. № 3(93). С. 38-49. DOI: 10.15802/stp2021/242046 6. <i>Пахомова В.М., Видиш А.Д.</i> Дослідження комбінованого варіанту визначення атак з використанням нейромережних технологій. Системні технології. Регіональний міжвузівський збірник наукових праць. № 3(140). Дніпро. 2022. С. 79-86. DOI: 10.34185/1562-9945-3-140-2022-08 7. <i>Пахомова В.М., Мотиленко В.А.</i> Дослідження можливості використання RBF для визначення Smurf атак на основі бази даних KDDCup. <i>Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки.</i> Том 33(72). № 6, 2022. С. 115-121. DOI: https://doi.org/10.32872/2663-5941/2022.6/120 8. <i>Пахомова В.М., Сухомлин О.О.</i> Дослідження сомоорганізуючої карти Кохоненна щодо виявлення мережевих атак категорії R2L. <i>Вісник Херсонського національного технічного університету.</i> Видавничий

дім «Гельветика». №2(85), 2023. С.203-209.
<https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2023.2.28>

9. Пахомова В.М., Галушка О.В. Дослідження дворівневого виявлення Probe атак засобами нейронних мереж. Вісник Херсонського національного технічного університету. Видавничий дім «Гельветика». №3(90), 2024. С.271-277.
<https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.3.233>

10. Pakhomova V.M., Tsykalo I.D. Optimal route definition in the network based on the multilayer neural model. Наука та прогрес транспорту. 2018. № 6(78). С. 126-142. DOI: 10.15802/stp2018/154443

11. Pakhomova V.M., Nazarova D.I. Organizing wireless network at marshalling yards using the bee method. Наука та прогрес транспорту. 2020. № 2(86). С. 60-73. DOI: 10.15802/stp2020/204005

12. Zhukovyts'kyi I., Pakhomova V., Domanskay H., Nechaiev A. Distribution of information flows in the advanced network of MPLS of railway transport by means of a neural model. MATEC 294 (EOT-2019), 04007(2019). 7p. URL: <https://doi.org/10.1051/matecconf/201929404007>

13. Zhukovytskyi I., Pakhomova V. Forecasting network traffic in the information and telecommunication system of railway transport by means of a neural network. MATEC Web of Conferences, Volume 390, 02003 (2024). 3rd International Scientific and Practical Conference “Energy-Optimal Technologies, Logistic and Safety on Transport”(EOT-2023).7p. Режим доступу: <https://doi.org/10.1051/matecconf/202439002003>

14. Zhukovitskyi I., Pakhomova V., Tsykalo I., Bikovska D. Study of possibilities of combined approach to detecting network attacks using artificial intelligence mechanisms. The 12th International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies. DESSERT: 9-11 December 2022.

15. Zhukovytskyi I., Pakhomova V., Tsykalo I. Method for Adjusting Artificial Neural Network Hyperparameters for Network Intrusion Detection Systems. The 14th IEEE International Conference on Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT'2024 11-13 October, 2024.

Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс в системі «Лідер» з дисципліни «Мережеві технології» для здобувачів наукового ступеня «доктор PhD» спеціальності «Комп'ютерні науки»; укладач: доц. Пахомова В. М. Сертифікат № ДК0362 від 05.09.2019. <https://lider.ust.edu.ua/course/view.php?id=588>

2. Бібліотека університету та її депозитарій Режим доступу: www.library.diit.edu.ua

3. База даних дисертацій та авторефератів. Режим доступу: <http://disser.com.ua/> Україна: аналітика та статистика. Офіційний сайт. URL: <http://zet.in.ua>